

Tallinna

Polütehnik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 6 (49) Teisipäeval, 13. märtsil 1951. a. III aastakäik

TPI KOMMUNISTIDE SUURED ÜLESANDED

9. märtsil 1951. a. toimus TPI parteiorganisatsiooni aruande-valimiskoolesolek. See koosolek leidis aset ajajärgul, kus on bolševike partei kindlal juhtimisel saavutatud rida hiilgavaid võite kõikides rahvamajandusharudes. Nõukogude rahvas on edukalt täitnud ja ületanud sõjajärgse stalinliku viisaastaku plaani. Nende edusammude tõttu tõuseb pidevalt nõukogude rahva materiaalne ja kultuuriline tase. NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P KK määrus uuest hinnaalandusest toitainetele ja tööstuskaupadele on eridaks näiteks sotsialistlikust üleolekust, on näiteks meie partei stalinlikust hoolitsusest nõukogude inimese eest.

TPI kommunistid tulid sellele aruande-valimiskoolesolekule, olles saavutanud rea edusamme kõigesti kvalifitseeritud nõukogude eriteadlaste ettevalmistamisel ja ka teaduslikus töös, mis on suunatud meie rahvamajanduse teenindamisele. Aruande-valimiskoolesolek tegi kokkuvõtteid parteiorganisatsiooni aastase tegevuse kohta.

Täites partei tähtsaid ajaloolisi otsuseid nõukogude eriteadlaste ettevalmistamise alal, on parteiorganisatsioon saavutanud mõningaid edusamme. Instituudi kommunistid on palju teinud selleks, et õigesti korraldada õppe- ja teaduslikku tööd ja ideelist kasvatustööd. See töö õige suunamine on haaranud kõik meie teaduskonnad. Selle töö käigus paljastati kodanlike ideede kandjaid nagu prof. Kark, prof. Maddisson, dots. Vuht ja komsomoliorganisatsiooni aktiivsel kaasabil meie ühiskonna vastu häälestunud üliõpilased nagu Mikalai, Mullari, Otemaa jt. Kuid ühtlasi, — nagu näitas aruande-valimiskoolesolek — on parteiorganisatsioonil veel rida tõsiseid puudusi võitluses loengute ideelis-poliitilise taseme tõstmise eest. Üheks kõige suuremaks puuduseks parteiorganisatsiooni töös on olnud see, et võitluse küsimused teaduse ja loengute bolševistliku parteilisuse osas on püstitatud nõrgalt ja ebaprantsipiaalselt.

Ideelis-kasvatustöö osas omab suurt tähtsust parteilise õppuse organiseerimine. Marksismi-leninismi õhtuülikoolis õpib 86 prots. õppejõududest, kuid eksamisessioonid näitavad, et edasijõudmine on nõrk, et õhtuülikooli loengutest osavõtt on halb; tihti puudub loengutest 70 prots. osavõtjast; mõningatel õppejõududel nagu sm-tel Lepiksonil, Metsal, Paluverel jt. on suur võlgnevus. Parteibüroo on tundnud vähe huvi õhtuülikooli vastu, ei ole kontrollinud loengute kvaliteeti ja ei tegelenud tõsiselt võlgnike ja puudujate korralekutsumisega.

Filosoofiline seminar etendab üha suuremat ja tähtsat osa meie instituudi elus. Seminaril on ära kuulatud rida väga tähtsaid ja huvitavaid ettekandeid, nagu näit. sm. Nikolski ettekanne, kuid seminarist osavõtjate arv ei ole veel kaugeltki rahuldav ja seminar kahjuks ei avalda veel vahetut mõju õppe- ja teaduslikule tööle.

Aruande-valimiskoolesolek näitas ühtlasi, et parteibüroo suunab halvasti ja nõrgalt poliitinformaatorite tööd õpperühmades, mille tõttu need tihti mõõduvad formaalselt, kuivalt ja ebahuvitavalt. Vaatamata korduvatele signaalidele ühiselamute nõrga poliitkasvatustliku töö kohta ei ole parteibüroo liikmed ja teaduskonnade parteigruppide isegi külastanud ühiselamuid ja on lasknud sellel tähtsal tööalal isevoolu teed. Need puudused ideelis-poliitilises kasvatustöös on põhjustanud apoliitilise ja ideetuse nähteid ühiselamuse elunevate üliõpilaste keskel, nagu seda eraldalt näitavad viimased sündmused ühiselamuse, kus rida üliõpilasi, nagu Parfjonov ja Talumaa on katsunud organiseerida vastupanu otsuste täitmisele.

Parteibüroo ei ole suutnud kujundada ühiskondlik-poliitilisi kateedreid (marksismi-leninismi kateedrit ja poliitökonoomia kateedrit) ideelis-kasvatustöö keskusteks. Need kateedrid on ennekõike nõrgalt seotud teaduskonnade parteigruppidega ja erialaste kateedritega.

Aruande-valimiskoolesolek paljastas parteibüroo nõrka tööd komsomolialorganisatsiooni ja ametiühinguorganisatsiooni juhtimises. Peale põhjaliku otsuse, mis võeti parteibüroos vastu komsomoli algorganisatsiooni töö parandamiseks, ei ole parteibüroo teinud midagi konkreetset. Tabavalt iseloomustas seda olukorda komsomoli algorganisatsiooni sekretär sm. Kaldma: „Suurte raskustega saadi see otsus paberile ja paberile ta jäigi“. Parteibüroo ei organiseerinud midagi selle otsuse täitmiseks, mille tagajärjel komsomoli ridade kasv on endiselt äärmiselt nõrk; nii võeti oktoobrist 1950. a. kuni märtsini 1951. a. vastu vaid 22 uut kommunistlikku noort. Komsomolite organisatsiooni niisugune kasv räägib iseenese eest, ta peegeldab nõrka komsomoli algorganisatsiooni tööd ja tema nõrka sidet üliõpilasmassiga.

Veelgi halvem on olukord meie ametiühinguorganisatsioonis. Pärast suurt reorganiseerimist ja kahe komitee liitumist uus komitee varsti lagunes ja töö läks kiiresti allamäge. A/ü komitee esimees sm. Tepaks haigestus, aseesimees sm. Allik, olles vabastatud ametikoha mitteolemasolu tõttu, sidus end teiste töödega. Komitee liige sm. Hammermann mängis malet, kuid tööd ei teinud; teised liikmed olid seotud mitmete teiste töödega (Zagrivina, Voldek), ning kõige selle tagajärjel jäid täitmata üldinstituudiliste loengute ja poliitinformaatorite seminaride plaanid. Ametiühing ei suutnud organiseerida loengute inimesi, mille tõttu need kukkusid läbi. Nii näit. sm. Vihalemma loengule ilmus ainult 3 üliõpilast, kusjuures auditoorium mahutab 400 inimest! Parteibüroo jäi aga ainult konstateerija ossa ja ei astunud samme olukorra parandamiseks.

Aruande-valimiskoolesolek paljastas suuri puudusi siseparteilise töö alal. Parteibüroo ei juhtinud parteigruppe teaduskonnas, ei õpetanud ega suunanud parteigrupporganisatsioonide, mille tõttu parteigruppides ei arenenud kriitika ja enesekriitika. Töö parteigruppides sulgus teise järgu küsimuste arutamise ringi. Oma põhiliste ülesannete lahendamisele ei ole ta asunudki. Mitte üheski parteigrupis ei ole arutatud kateedrite tööd, ei ole lahendatud küsimusi sidemest parteitütuga ning eriti komsomoli ja ametiühinguorganisatsiooni juhtimise kohta.

Parteibüroo on nõrgalt tegeleenud noorte kommunistide kasvatamisega, ei ole neid õieti suunanud ja kasvatanud. Ebahüütlaselt on jaotatud partei ja ühiskondlikud ülesanded parteilaste vahel; — mõnel liikmel on neid 4–5, mõnel aga ei ole ühtegi.

6. veebruaril 1951. a. tähistas akadeemik N. D. Zelinski oma 90. sünnipäeva, mis kujunes suureks pidupäevaks kogu Nõukogude Liidu keemikuile.

Nikolai Dmitrievitš Zelinski kuulub tänapäeva kuulsaimate keemikute hulka, kes on viljelenud orgaanilise keemia ala paljude avastustega. Ta on vene ja nõukogude keemikute nn. Moskva koolkonna rajaja.

N. D. Zelinski teaduslik looming on mitmekülgne ja hõlmab väga erinevaid orgaanilise keemia alasid. Tema esimesed uurimistööd kuuluvad stereokeemia valdkonda ja on kuulsalt vene õpetlase A. M. Butlerovi aine struktuuri teooria edasiseks arenemisetapiks. Teiseks N. D. Zelinski tööde tsüklikuks on naftaleenide ja nafta uurimine, kus ta seob teooriat praktikaga. Eristel tähelepanu osutab Zelinski katalüüsi küsimustele, milles ta on saavutanud hiilgavaid tulemusi. Viimasel ajal on ta koos kaastöölisega selgitanud valkude struktuuri küsimusi.

Lõpetanud Odessa ülikoolis 1884. a., jäeti noor keemik ülikooli juurde valmistuma professori kutsele. Ta töötas oma aja kuulsamate keemikute juhendamisel, kaitses avalikult 1889. a. magistri-väitekirja ja 1891. a. doktori-väitekirja. 1893. aastal valiti N. D. Zelinski Moskva ülikooli professoriks ja sellest ajast algas ja kulgeb tänaseni tema hiilgav teaduslik ja pedagoogiline töö, mida ainult korra katkestas kuueaastane vaheaeg: 1911. aastal lahkus Zelinski koos paljude teiste progressiivsete õppejõududega Moskva ülikoolist protestina tsaarivalitsuse tagurlike haridusministri tegevuse vastu. Alles 1917. aastal pöördus ta tagasi Moskvasse, olles töötanud vahepeal Peterburis. Nõukogude valitsus on akadeemik N. D. Zelinski autasustanud kolme Lenini

ordeniga, kahe Tööpunalipu ordeniga ja sotsialistliku töökangelase austava nimetusega. Kolmel korral on teda autasustatud Stalini preemiaga.

N. D. Zelinski 90. sünnipäevaks saatis TPI orgaanilise keemia ja pürogeense protsesside kateedri juhataja TPI keemikute kollektiivi nimel juubilarile tervitustelegrammi, millele saabus alljärgnev vastus:

Minu kallid kolleegid!

Kõigest hingest tänan keemikute kollektiivi soojade soovide ja õnnitluste eest minu 90. sünnipäeva puhul.

Meie rahva poolt partei ja suure Stalini juhtimisel teostatavas kommunistliku ühiskonna grandioosses ülesehitustöös kuulub meile, keemikuile, suur, vastutuslik ja austav osa.

Meie ees avaneb laialdane võimalus sügavateks teaduslikeks uurimisteks, mis on suunatud miljonite töötajate elu parandamiseks mitte ainult meie maal, vaid ka kogu maailmas. Võib julgesti ütelda, et kapitalistlike maade keemikutele seda võimalust ei ole.

Ehkki olen elanud juba 90-aastaseks, tunnetan siiski kogu hingega oma Isamaa noorust, tema õnnelikkude tulevikku, ta suurust ja ta ilu.

Soovin palavalt edu Teile kõrgesti kasulikule loovale tööle, mis annab võrratut moraalselt rahuldust.

Akadeemik N. ZELINSKI

Need suure nõukogude teadlaste soojalt tiivustavad sõnad jäävad meile, Nõukogude Eesti keemikuile, innustuseks ja juhiseks meie edaspidises töös. Meie kõikide taotluseks olgu kujuneda akadeemik Zelinski rikkaliku pärandi — tema koolkonna väarikateks viljelejateks.

Prof. dr. P. KOGERMAN,

ENSV Teaduste Akadeemia tegevliige

Töö ühise plaani alusele!

MULJEID TARTU RIKKLIKUST ÜLIKOOList

Viibides mõni nädal tagasi TRÜ-s ELKNU Keskkomitee brigadi koosseisus, avanes võimalik lähemalt tutvuda TRÜ ühiskondlike organisatsioonide tööga.

Tuleb märkida, et TRÜ ühiskondlikud organisatsioonid on jõudnud meist ette oma töö planeerimise ja koordineerimise osas. TRÜ-s koostatakse igaks semestriks kalenderplaan, kus leiavad kajastust kõigi ühiskondlike organisatsioonide üritused semestri kestel. Selline kooskõlastatud plaan omab eelise, et üritused ei kuhju samadele päevadele ja kellaaegadele, nagu seda tihti juhtub TPI-s. Näit. 2. III 1951. a. oli meil planeeritud TPI komsomolikomitee ja kohaliku ametiühingu komitee poolt üldloeng mehaanika- ja keemia-mäe teaduskonnade üliõpilastele ning samale ajale planeeris ka TPI spordiklubi samades teaduskonnades kehakultuuri kollektiivide aruandlus-valimiskoolesolekud. Selliseid nähteid võib tuua TPI elust palju. On viimane aeg ka meil ellu viia üleinstituudiline ürituste plaan.

Kui vaadelda lähemalt, milliseid üritusi kavatsevad TRÜ ühiskondlikud organisatsioonid eeloleval semestril läbi viia, pean ütleva, et ka siin on meil mõndagi eeskujuks võtta. Näit. on

TRÜ-s organiseeritud kinolektuurium, mille kavas on esitada igal nädalal noorsoo ja üldpoliitilistele teemadel loenguid ja seejärel demonstreeritakse vastavasisulisi parimaid nõukogude filme. Kinolektuurium on kindlasti samm edasi üliõpilaskonna poliitilise kasvatuse teostamisel loengulise propaganda kaudu.

Väga heaks ürituseks tuleb lugeda TRÜ komsomoli komitee poolt 20. II 51. läbiviidud ühiselamute aktiivi nõupidamist (ühiselamute nõukogud, toavanemad) teemal „Kommunistliku kasvatuse teostamine ühiselamuis“. Aktiivil selgitati põhjalikult toavanemate ülesandeid ühiselamuis ja võeti range kriitika alla igasugused väärnähited ühiselamute töös. Selline üritus omab kindlasti suure tähtsuse üliõpilaskonna kasvatustöö parandamiseks ühiselamuis. Nagu teada, esineb TPI ühiselamuis väga sageli igasuguseid korralikkumisi jne., mis on puuduliku kasvatustöö tulemuseks. TPI ühiskondlikel organisatsioonidel, eeskätt komsomoli- ja ametiühingu komiteel tuleb võtta eeskujul TRÜ ühiskondlikelt organisatsioonidelt ühiselamute töö juhtimisel. Esmakordselt käesoleval semestril viiakse läbi TRÜ komsomolikomitee ja ÜTÜ nõu-

kogu poolt läbi noorte õppejõudude konverents teemal: „Üliõpilaste kommunistliku kasvatuse teostamisel“. Konverentsil on ette nähtud rida ettekandeid noortelt õppejõududelt ja töökoostajate vahetamine. Kahtlemata aitab selline üritus palju kaasa õppejõudude aktiveerimisele üliõpilaste kasvatamisel ja tõstab nende vastutustunnet.

Ka meil TPI-s on õppejõud enamikus senini jäänud n.ö. erapooletuiks pealtvaatajaks, pidades oma ülesandeks vaid teatud distsipliinide õpetamist, mitte aga kasvatustööd. Kindlasti oleks selline üritus vajalik ka TPI-s.

Lõpuks tuleks veel märkida, et kalenderplaanis on ette nähtud ka ürituste toimumine nädalapäevade järgi. Nii näiteks toimuvad parteibüroo istungid igal kolmapäeval teatud kellaaegadel, samuti komsomoli, ametiühingu jt. organisatsioonide koosolekud on planeeritud.

Selline töö planeerimine on tingimata hädavajalik ka meil TPI-s, kuna seega välditakse segadusi, lahendatakse ruumide küsimus ja võimaldatakse nii õppejõududel kui ka üliõpilastel oma aega planeerida.

TRÜ kalenderplaanis on veel mitmeid märkimisväärsed üritusi, millest tuleb teile võtta eeskujul. Meie ühiskondlikel organisatsioonidel tuleks sellele mõelda ja asuda kiires korras oma töö kooskõlastamisele ühise plaani alusel. E. KALDMA

Teatrite ühiskülastused massilisteks!

Asunud kindlalt sotsialistliku realismi viljakale teele, täidavad Tallinna teatrid järjest paremini oma vastutusriikast osa noorte kasvatajana-kommunismi vaimus.

RAT „Estonia“ on 1950/51. a. kestel võimaldanud 50%-se hinnaalandusega pääsmeid TPI üliõpilastele 18 etendusele. TR Draamateater andis TPI näiteringile kunstilise juhi (P. Raudkivi).

Kahjuks peab märkima meie üliõpilaste vähest huvi ja osavõttu teatrite külastamisest, eriti Draamateatri ja Filharmoonia osas. Olukorra parandamine selles on kõigi teaduskonnade ja iga kursuse kultuurorganisatsioonide ülesandeks. Ka komsomoliorganisatsioon ei või siin jääda passiivseks kõrvalvaatajaks. Teatrikülastamine tuleb teha iga üliõpilase positiivseks harjumuseks.

9. märtsil esitati üliõpilastele A. Jakobsoni näidend „Õo ja päeva piiril“. Tähistagu juba selle etenduse arvukas külastamine kindlat pööret paremusele.

E. MARJAK (Ma) III-1

Nõrk kasvatustöö ühiselamuis

Neil päevil võisid meie ühiskondlikud organisatsioonid veenduda, et poliitiline kasvatustöö üliõpilaste hulgas on läinud ise-voolu teed, mille tagajärjel meie üliõpilaste poliitiline teadlikkus on väga madalal tasemel. Samuti selgus, et meie komsomolkomitee suhtub kaadri kasvatamise ja paigutamise küsimustesse lubamatult kergemeelselt. Millega muidu seletada seda, et üliõpilaste ümberpaigutamisel ühiselamuis õpperühmade kaupa meie ühiskondlikud organisatsioonid ei suutnud kindlustada selle otsustava tähtsusega ürituse läbiviimist kõrgel organisatsioonilisel tasemel.

Veel rohkem, — mõned meie ühiskondlikud organisatsioonid töötasid sellele otseselt vastu. Näit. Kohtu tän. ühiselamu vanem sm. Parfjonov asus nn. „opositsiooni“ etteotsa, desorganiseerides ümberpaigutamise läbiviimist. Samuti ei seisnud oma ülesannete kõrgusel Laia tän. ühiselamu vanem sm. Võsu, kes „omameeste“ huvides asus otsese pettuse teele.

Need faktid kõnelevad selget keelt, et komsomoli komitee ei juhi ühiskondlikku ja poliitilist kasvatustööd ühiselamuis.

Veel häbiväärsem on aga lugu sm. Talumaa, kelle hooleks komitee oli kergemeelselt usal-

danud kommunistliku kasvatustöö Kohtu tän. ühiselamus. Sm. Talumaa on veel kaugel sellest, et kasvatada teisi!

Tuleb tõsiselt kasvatada teda ennast, et ta vääriks kommunistliku noore austavat nimetust. Sm. Talumaa tõstab isiklikud huvid kõrgemale ühiskonna huvidest. Seda ta demonstreeris kujukalt sellega, et moonutas üm-

Kohtu tän. ühiselamus olid kõige agaramateks ümberpaigutamisele vastuhakkajateks toa nr. 42 elanikud Kitsatov, Bitsut ja Boikov, sest — nad olivad endile ühiselt ostnud raadioaparaadi.

...Meil on kahe peale kolm lulle, — kuidas me neid jagama hakkame?...

berpaigutuse plaani ainult sellepärast, et säilitada endale „soe koht.“

Komsomolkomiteel tuleb otsestult muuta oma tööstiili kaadri kasvatamisel, valikul ja paigutamisel, sest „kaader otsustab kõik“ — nii õpetab meid seltsimees Stalin. E. KUKLI

Filosoofiaring ei tegutse

TPI on loonud üliõpilastele avarad võimalused enda igakülgselt arendamiseks rohkearvulistes ringides. Üks neist, mille peamiseks ülesandeks on üliõpilaste ideelis-poliitiline kasvatamine Marxi-Lenini õpetuse alusel, on filosoofiaring. On väga tarvilik, et enamik vähemalt nooremate kursuste üliõpilasi selle ringi tööst osa võtaksid. Ringi tööst osavõtt oleks neile väga heaks täienduseks marksismi-leninismi aluste omandamisel ja väga vajalikuks praktiliseks sissejuhatuseks hilisemal erialasel iseseisval töö.

Paraku pole aga ringi oma ülesannetega seni täiesti toime tulnud. Ringi tööst osavõtjate arv on äärmiselt madal. Sellise lubamatu nähtuse põhjus on mitu. Kui ring läinud aasta märtsis loodi, pandi talle suuri lootusi. Lootustega aga peamiselt piirduti, sest töö suunamiseks ja abistamiseks leiti vähe aega. Kevadestri kestel viiest töökoolesolekust kahel puudusid juhendajad õppejõud. Ette kantud referaatide koostamist juhendati nõrgalt. Üliõpilased-referendid kogusid referaadi materjali omal jõul ja kandsid juhendajate poolt kontrollimata referaadid ette. Ettekanded selle all loomulikult kannatasid. Komsomolorganisatsioon, kes eriti oleks pidanud ringi tööst olema huvitatud, ei tegelenud ringi abistamisega üldse. Ringi 15 liikmest oli ainult 5 komsomoli.

Kui möödunud õppeaastal ring veel kuidagi töötas, siis käesoleva õppeaasta sügissemestril jäi töö peaaegu soiku. Alul puudus juhendaja-õppejõud, siis see määrati. Välja kuulutatud koosolekutest viidi läbi vaid üks, sest ülejäänutele jäi ilmumata juhendaja ja koosolek tuli edasi lükata.

Ka enese suhtes pean tunnistama, et ringi vanemana pole ma teinud kaugeltki kõike võimaliku ringi töö elustamiseks. Osaliselt põhjustas seda ajapuudus, sest haiguse tõttu jäin laboratoorses töös maha ja pidin tublisti pingutama, et tööd arvestuseks lõpetada. Käesoleval semestril tuleb aga teha kõik, et ring hakkaks normaalselt töötama. Ringi uues tööplaanis on ette nähtud 3 referaat-vestlust aktuaalsetel teemadel. Pealeselle võtab ring osa teaduslikust sessioonist.

Ka enese suhtes pean tunnistama, et ringi vanemana pole ma teinud kaugeltki kõike võimaliku ringi töö elustamiseks. Osaliselt põhjustas seda ajapuudus, sest haiguse tõttu jäin laboratoorses töös maha ja pidin tublisti pingutama, et tööd arvestuseks lõpetada. Käesoleval semestril tuleb aga teha kõik, et ring hakkaks normaalselt töötama. Ringi uues tööplaanis on ette nähtud 3 referaat-vestlust aktuaalsetel teemadel. Pealeselle võtab ring osa teaduslikust sessioonist.

Ringivanem A. KUKK

SPORT

II TALVESPARTAKIAAD JÄTKUB TÄIE HOOGA

TPI üliõpilaste talvine spordi suur-sündmus — II talvesparkiaad on jõudnud otsustavasse ajajärku ja iga teaduskonna üliõpilased püüavad anda parima võitluse oma kollektiivi spordiaue eest.

Kaevu tänava hokiväljakul kestis terve nädala pingeline heitlus parima teaduskonna nime pärast talvespordi ühel huvitavamal võistlusalal jäähokis. Teistest klass paremaks osutus ehitusteaduskonna meeskond, kes tuli võitjaks värvate suhtega 82:4. Järgnevate kohtade pärast aga võistlesid tasavägiselt põllumajanduse mehaniseerimise- ja keemia-mäeteaduskonna meeskonnad. Teiseks tuli põllumajanduse mehaniseerimise teaduskond, kuna keemia-mäeteaduskond jäi kolmandaks. Järgnevad majandus- ja mehaanikateaduskonnad.

Suusatamises esinesid edukalt mehaanikateaduskonna üliõpilased, kes meeste osas saavutasid seitsmest võistlusalast kuus esikohta.

10 km murdmaasuusatamises tuli võitjaks E. Herman. 18 km murdmaasuusatamises osutus parimaks O. Tapu pere. 20 km patrullsuusatamises langes esikoht samuti mehaanikateaduskonnale (Tapu pere, Herman, Sauga). 4x5 km teatesuusatamises oli võidukas mehaanikateaduskonna meeskond koosseisus Tapu pere, Tiigimägi, Sauga ja Herman.

Slalomis tuli ülatuslikult esimeheks mehaanikateaduskonna üliõp. Einer.

Mäehüpped ja kahevõistlus aga „langedis saagiks“ ehitus- ja põllumajanduse mehaaniseerimise teaduskonnale. Mäehüppedes tuli võitjaks A. Kivi ja kahevõistluses A. Palm.

Naiste klassis võitis 3x3 km murdmaa suusatamises majandusteaduskonna naiskond koosseisus Viiksaar,

Viirmaa, Spitz, Slalomi ja 5 km murdmaa suusatamises võitis keemia-mäeteaduskonna üliõp. H. Pärt. 3 km murdmaa suusatamises osutus parimaks E. Viiksaar (maj.).

Üldvõitjaks meeste osas tuli mehaanikateaduskond ja naiste osas majandusteaduskond.

TPI võimas toimunud meistri-võistlustel võhklemites tulid võitjaks meeste klassis: epeel — J. Laats (keemia-mäeteadusk.) floretil ja espadronil B. Valdek (õppejõud ja teenistujad), täigil L. Piel (mehaanikateadusk.).

Naiste toimusid võistlused ainult floretis. Võitjaks tuli siin H. Kala (teenist.).

Meeste osas tuli üldvõitjaks mehaanikateaduskond, naiste osas — õppejõud ja teenistujad.

Tõstmises tulid võitjaks kergemaist kaaludest alates: H. Kasumets (meh.t.), E. Ratnik, (maj.t.), E. Kaalberg (maj.t.), V. Lill (põllumaj. meh. t.), U. Uukivi (maj.t.), H. Leppik (meh.t.), ja E. Raag (ehit.t.). Üldvõitjaks tuli ehitusteaduskond.

Ujumisvõistlustel esinesid edukalt majandusteaduskonna üliõpilased. 50 m distantsil meeste tuli vaba- ja seliliujumises TPI meistriks A. Norak (maj.t.).

Samal distantsil võitis küliliujumises J. Väljataga (maj.t.).

100 m vabalt võitis A. Norak. 100 m külili ujumises tuli esimeseks J. Väljataga ja 100 m rinniliujumises I. Soidra (maj.t.). 3x100 m teatesuusatamises eristilidest tuli esimeseks majandusteaduskonna II meeskond (Väljataga, Vaikjärv, Kurvits). 4x50 m vabalt ujumises tuli võitjaks majandusteaduskonna esimene meeskond.

Naiste klassis võitis 50 m seliliujumises A. Juhandi (keemiamäe t.). Samal distantsil rinnuli ujumises tuli esimeseks Kivimägi (põllumaj. meh. t.). 50 vabaujumise võitis A. Alher (keemia-mäe t.).

100 m distantsil tuli kõigis stiilides võitjaks A. Kruuse (ehit. t.).

Nii naiste kui ka meeste klassis tuli ujumises üldvõitjaks majandusteaduskond.

Talvesparkiaadi seni lõppenud võistlusalade järele juhib meeste osas ehitusteaduskond 44 punktiga; järgnevad mehaanikateadusk. 42 punktiga, põllumajanduse mehaniseerimise teaduskond 29 punktiga, keemia-mäeteaduskond 24 punktiga ja õppejõud ja teenistujad 4 punktiga.

Naiste klassis on esikohal majandusteaduskond 21 punktiga, teine ehitusteaduskond 17,5 punktiga, kolmas keemia-mäeteaduskond 16 punktiga.

M. KIVI (Maj. III-t.)

KAUA SEE KESTAB?

Möödunud õppeaastal asutati meie instituudis fotinging. Asutamisaastal ei olnud ring muidugi võimeline midagi nimetatamisväärt ette võtma. Aga miks kordub sama olukord ka käesoleval õppeaastal?

Möödunud semestril toimus mitu fotingi töökoosolekut, millest ametlikuks kujunes vaid üks, kuna teised — ringi liikmete vähesel ilmumisel tõttu (kaasa arvatud ka juhatuse liikmed) — kuulutati mitteametlikeks.

Tänu sm. direktorile õnnestus fotingingil saada tehnoloogia hoones ruum fotofabooriumiks. Rahasumma, mis määrati laboratooriumi sisustamiseks, olivat otstarbekalt ära kasutatud. Ringi liikmed pole aga ootetavatest esemetest näinud rohkem kui mõnda elektrilülitit, lambipesa ja filtriklaasi. Nimetatud esemed toodi nn. laboratooriumi ühel pühapäeval, mil otsustati ühiselt alustada laboratooriumi sisustamisega. Sellest päevast peale aga laboratooriumi korstamine seisab.

Ka majandusala töötajad näitavad enda kohusetundust, jättes tähtsaks enda lubadused — valmistada laboratooriumile mõningad sisseaadid. Tähtmatult tekib küsimus — kua kestab fotingi juhatuse ükskõikne suhtumine ringi töösse?

Fotohuviline

HEA EESKUJU

Õpperühmas E-83 toimus 24. veebr. seminar teemal „Stalinliku ajastu suurehitudus“, kus iga üliõpilane esines referaadiga konkreetsel valitud teemal. Nii näit. esines sisuka ettekandega „Stalinlike suurehituste tähtsus kommunistliku ülesehitamisel ja nende tähtsus kogu maailma töötavale rahvale“ kommunistlik noor E. Tarkpea; üliõp. Paal ja Tomberg esinesid teemal „Volga-Doni kanal“, jt.

See eesküju väärivad järgimist ka teistes õpperühmades. On ju tänased üliõpilased need, kes asuvad homsete tootmiskomandöridena tööle kommunistliku ülesehitamisel. Seepärast on meie aukohus põhjalikult tunda kommunistliku suurehituste grandioosset ülesandeid, kuna selles õige perspektiivi omandamine hõlbustab ka igatühe kaasatootamist.

H. Haldre, A. Maastik (E-83)

Vastutav toimetaja G. OSEROV

Ühe teaduskonna kehakultuurikollektiivi koosolekult

Möödunud reedel toimusid teaduskondade kehakultuurikollektiivide aruandlus-valimiskoosolekud. Üldiselt mõeldusid koosolekud tõsise bolševistliku kriitika tähe all. Koosolekul leiti, et meie kehakultuuri liikumine on teinud möödunud aasta jooksul tohutusuuri edusamme ja võtnud massilise iseloomu. Ühtlasi toodi esile ka terve rida puudusi nii teaduskondade kehakultuurikollektiivide kui ka TPI spordiklubi töös.

Mehaanikateaduskonna kollektiivi koosseisu kuulub ligi 180 üliõpilast. Nendest tuli kokku koosolekule umbes 40 inimest. Aruandega esines kehakultuurikollektiivi nõukogu esimees R. Meresmaa (ME-63). Aruandja mainis lühidalt, et teaduskond on edukalt esinenud kahel spartakiadil, millise organiseerimine lausus põhiliselt teaduskonna kogu nõukogul. Suuremate puudustena tõi aruandja esile suurt liikmeksude võlgnevust, ja seda, et suur osa liikmeid on tegelikult

„surnud hingede“ kirjast ning tegelikult aktiivseid sporditööst osavõtjaid on ainult umbes 50 inimest.

Aruandest sisukamaks kujunesid sõnavõttud: K. Lepik (ME-43) tõi esile, et spartakiadi organiseerimisega esineb tõsiseid raskusi, kuna paljud üliõpilased, kes väga hästi võiksid võistlustest osa võtta, lihtsalt ei taha võistelda. Sm. Lepiku pessimistlik seisukoht sai õige vastulöögi teiste kehakultuuri kollektiivi liikmete poolt.

Teaduskonna kogu hooldaja õppejõud sm. Bazanov tõi oma sõnavõttus esile, et teaduskonna kehakultuurikollektiiv on nõrgalt tegelenud õppesportliku tööga ja kommunistliku kasvatustöö küsimustega oma teaduskonna sportlaste hulgas. Väärtusliku ettepaneku tegi sm. Siitan (ME-63), kes juhtis tähelepanu vajadusele tegeleda rohkem nõukoguliku moraalil kasvatamisega sportlastes.

O. TARM

Kuidas konspekterida V. I. Lenini raamatut „Materialism ja empiriokrititsism“

Van. õp. M. Turovski

Edasi V. I. Lenin püstitab küsimuse objektiivsest tõest: „Kas inimese kujutluses võib olla niisugust sisu, mis ei sõltu subjektist, ei sõltu ei inimesest ega inimkonnast?“ (lk. 110). Lenin vastab sellele küsimusele jaatavalt ja näitab, et omakorda see eitav vastus, mille annavad idealism üldse ja mahhism eraldi, vältimatult viib religiooni ees lõpmatuse, s.o. reaktsioonile: „Kui eksisteerib objektiivne tõde (nagu arvavad materialistid), kui üksnes loodusteadus, peegeldades inimese „kogemuses“ välismaailma, on võimeline andma meile objektiivset tõde, siis tuleb igasugune fideism tingimata hüljata. Kui aga objektiivset tõde ei olegi, tõde (sealhulgas ka teaduslik tõde) on vaid inimliku kogemuse organiseeriv vorm, siis sellega tunnustatakse papimeelsuse põhiideidust, avatakse talle uks ja vabastatakse koht usulise kogemuse organiseerivaile vormidele.“

V. I. Lenin näitab, et objektiivse tõde tunnustamine toob enda järele ka absoluutse, relativsetest tõdedest summeeruva tõde tunnustamise. Selles küsimuses V. I. Lenin sügavalt avastab teadusliku tunnetamise arengu

dialektikat: „Tänapäeva materialismi, s.o. marksismi seisukoht on ajalooliselt tingimustelike meie teadmiste objektiivsele, absoluutsele tõele lähenemise piirid, aga tingimatu on selle tõe olemasolu, tingimatu on see, et me talle läheneme“ (lk. 123).

Viimase küsimusena Lenin raamatu teises peatükis on vaatlusel marksistlik-leninlik õpetus praktikast kui tõe kriteeriumist. Mitte ainult teadusevastase idealistliku filosoofia, vaid ka Marxi-eelse piiratud materialismi põhiline vastandlikkus dialektilisele materialismile seisneb eriti selles, et marksistlik-leninlik tunnetusteooria esmakordselt filosoofia ajaloo hõlmas endasse materiaalse praktika — tootmise ja eksperimendi — kui tunnetuse aluse ja tõe kriteeriumi. See on marksismi-leninismi teinud inimühiskonna ja looduse ümberkorraldamise töös tegevuse juhiseks.

Raamatu kolmas peatükk on lõpetavaks selles vahetegemises idealismi ja materialismi vahel, mida viib läbi V. I. Lenin tunnetusteooria küsimustes. Tema on antud dialektilis-materialistlik seletus niisugustele materia-

listliku filosoofia põhilistele kategooriatele nagu materia, ruum ja aeg, põhjuslikkus ja paratamatus ning maailma ühtsuse marksistlik mõistmine.

V. I. Lenin annab selles peatükis äärmiselt kindlapiirilise määratelu materia filosoofilisest mõistest kui objektiivsest reaalsusest, mis on olemas meist sõltumatu ja on antud meile aistingute (lk. 133—143). Ta paljastab mahhistlikku mängu uute sõnaketega, mille täna varjatakse katseid „kukutada“ Marxi ja Engelsi õpetust kahest joneest filosoofias ning tasapisi salaja sisse tuua mõtet sellest, nagu oleks dialektiline materialism „ületatud“ filosoofia, s.o. nagu puuduks tal objektiivne tõelisus. „Kramplikud pingutused leida „uut“ seisukohta filosoofias“, kirjutab Lenin, „ise loomustavast samasugust vaimuvaesust kui pingutused luua „uut“ väärtusteooriat, „uut“ rendiseteooriat jms.“ (lk. 134).

Tuleb selgesti aru saada ka järgmisest, V. I. Lenini poolt leheküljel 135 formuleeritud teesist: „Muidugi ka materia ja teadvuse vastandlikkus omab absoluutset tähendust ainult väga piiratud ala ulatuses: antud juhul eranditult gnoseoloogilise põhiküsimuse piires sellest, mida tunnustada primaarseks ja mida sekundaarseks. Väljaspool neid piire on antud vastandamise relativsus kaheldamatu“. See tähendab, et teadvus ise on üks materia (aju) produkte ja et tema vastandamine materiaale väljaspool filosoofilise põhiküsi-

muse piire nähtavasti tähendaks organi ja funktsiooni vastandamist, millel aga muidugi on vaid relatiivne tähtsus. Seda põhilause tuleb kõrvutada esimeses kahes peatükis analüüsitud materjaliga.

Analüüsides ruumi ja aja, põhjuslikkuse ja paratamatuse, vabaduse jm. mõisteid, V. I. Lenin näitab, et neis peegelduvad objektiivse maailma omadused ja seosed ja et kramplikud mahhistlikud katsed kujutada neid mõisteid „vaimu“, tunnetuse sünnitustena tähendavad vaid kõige reaktsioonilisemat idealismi.

Pärast V. I. Lenini raamatu esimese kolme peatüki sisu tundmaõppimist lugeja näeb juba uues valguses, kuivõrd põhjendatud on see järeldus, mida Lenin teeb empiriokrititsismi tunnetusteooria ja dialektilise materialismi võrdlemise tulemusena raamatu „Lõppjärelduses“: „See võrdlemine, millele olid pühendatud kolm esimest peatükki, näitab kogu gnoseoloogiliste küsimuste joonel empiriokrititsismi täielikku reaktsioonilisust, kes püüab uute veiderduste, sõnaketega ja nuketega kinni katta idealismi ja agnostitsismi vanu vigu. Ainult absoluutse teadmatuse korral sellest, mis on filosoofilise materialism üldse ning mis on Marxi ja Engelsi dialektiline meetod, võib rääkida empiriokrititsismi „ühendamisest“ marksismiga.“ (lk. 341).

(Kirjutuse viimane pool ilmub mimeografeerituna marksismi-leninismi kabinetil väljaandes. Toim.)